năm aici tot ce ştim despre autorul primului calendar românesc

Numele Şoanul, scris şi Şoanu, Şohanu[l] sau, cu ortografie germană, Schoanul, se găseşte de repetite ori în documentele braşoveneşti Şoanii erau o familie mare, de frunte, care a dat juraţi la biserica Sf Nicolae atestaţi încă de pe la sfârşitul secolului al 17-lea Ion, Radu, Costea şi alţii [1]) Despre Petcu Şoanul ştim că era dascal la anul 1731, când a şi început „a face tipografie", în care şi-a tipărit calendarul, s'a popit la anul 1735 şi a murit la anul 1741 Mai ştim şi aceea că a luat învăţătură de la popa Statie Gridovici, om cu multă carte şi foarte umblat [2]) În Istoria bisericii Sf Nicolae, la p 100, aflăm următoarele „1731 au început a face typografie Petcu Şoanu dascalul, lucru care el nu văzuse nicăiri şi au tipărit nişte calendare [3]), în care au pus nişte lucruri a zodiilor, cine când se va naşte cum va fi, care izvod l-au luoat de la pop(a) Statie, ce aceale gâciturі beşeareca pravoslavnică nu le primeaşte"

Tot din istoria bisericii, p 139, aflăm că popa Petcu erà să intre la 1736 în bucluc mare cu „paterii papistaşi", deoarece botezase un copil al unui ţigan care trecuse la papistaşi, dar a cărui mamă rămăsese ortodoxă

Hiperurbanism fonetic în documente vechi.

Pe la 1700, în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu, erà „mare judeţ al cinstitei cetăţi a Braşovului" Georg Jeckel În nenumăratele scrisori domneşti adresate acestuia, numele lui e redat mai rar subt o formă core-

[1]) Cf *Documente privitoare la trecutul Românilor din Şchei* publicate de Dr Sterie Stinghe, vol I—V, şi Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt, vol V, p 118)

[2]) Cf şi notele traduse de D-l Bogdan-Duică din Thomas Tarler în Ţara Bârsii, l c

[3]) Din această notă s'ar părea că a tipărit mai multe calendare, despre care noi n'avem ştire

BDD-A14790 © 1929-1930 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:59:30 UTC)

spunzătoare celei originale *Iechel*, *Echel* sau *Echil*, ci de cele mai multe ori alterat [1]) Astfel avem intercalarea unui *t* pentru marcarea cluziunii *Ietchel* (a 1707, p 71, 72,) *Ietcăl* (a 1708, p 37), *Etchiel* a 1707, p 254) Altă dată *ţ* săsesc eră redat prin *gh* · *Ghiercăl*, căci aşà îl percepeà urechea judeţului de Dlăgopol (Câmpulung) Stanciul (a 1700, p 198, 200) sau prin *h*, de sigur, palatal *Hetchel* (a 1707, p 101) sau *Hetcăl* (a 1707, p 99)

Cum ispravnicul de Câmpulung R Golescul şi pisarul lui Constantin Brâncoveanu de la 1707 şi 1708 vedeau cevà vulgar în pronunţarea numelui judeţului sas cu *h*, ca în hiiu, hiică, hiert în loc de fiu, fiică, fiert, au crezut de cuviinţă să-i scrie numele cu *f*, cum de sigur că îl şì pronunţau Astfel se explică scrierile hiperurbane *Fechil* (a 1700, R Golescul, p 167, 169) sau cu *ch* dublu, probabil tot pentru marcarea cluziunii ca şì în cazul intercalării unui *t* *Fechchel* (a 1707, p 171, 172), sau cu intercalarea lui *t* . *Fetchel* a (1707, p 67, 72, 74, 97, a 1708, p 78), *Fetchiel* (a 1707, p 99, 100, 405, 406, a 1708, p 254, 255) Câte odată întâlnim pe adresă o grafie, iar în fruntea scrisorii alta. Aşà de pildă pe adresă *Hetcăl*, dar în fruntea scrisorii *Fetchel* (a 1707, p 97, 99), sau în adresă *Fetchiel*, în text *Etchiel* (a 1707, p 254)

CONSTANTIN LACEA

IV

Câteva cuvinte născute din subiecte ori complemente partitive

(*destul*, *deplin*, ┼ *deadevăr*, *demâncare* şi *demâncărică*, etc)

Subiectul partitiv este un subiect care nu este avut în vedere în întregimea lui, iar complementul partitiv este un complement extern (obiect pasiv sau direct) din care acţiunea afectează numai o parte

În limba latină partea subiectului sau cea a complementului extern afectată de verb se exprimà prin cazul

[1]) N Iorga, *Braşovul şi Românii* Scrisori şi lămuriri Bucureşti, 1905

BDD-A14790 © 1929-1930 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:59:30 UTC)